

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:

S I M O N I S T V Á N.

Lapíradó:

H O R O V I T Z Z S I G M O N D.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve

Egész évre . . . 13.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónapra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

A természettudomány a politikában.

(Egy kis politikai elmélkedés.)

Debrecen, nov. 17.

Nincs szebb dolog a természetnél! Ezt vizsgálva mindig talál az ember benne valami olyast, ami a figyelmét magára vonja. Vagy pláne leköti azt. Mind az által, mind az ezt tápláló növény, mind pedig mindkettőjük alkatelemét alkotó ásványország mindig nyújt elegendő és kellemes anyagot a vizsgálódó elmének arra, hogy vele foglalkozzék, és benne kisebb nagyobb mérvben elméjéden. Most tehát én is ráadtam a fejemet és el kezdtem egy kissé tanulmányozni a természetet. És nem sajnáltam meg. Mert arra a bántó meggyőződésre jutottam, hogy a fennen hangoztatott természet koronája, az ember, semmivel, de semmivel sem különb a többi két és négylábú állatoknál. Sőt szegyenkezve kell bevallanunk, hogy a legtöbbször rosszabb, alábbvaló ezeknél. Mert csak nézzük sorban az állatokat. Vizsgáljuk azok jó és szernitünk rossz tulajdonságait elejétől végig. Mit találunk ezeknél a legkegyetlenebbektől indulva, a legszelidebb házi állatainkig haladva? Azt találjuk, hogy mindnyájára elől szegyenkezve kell menekülnünk. Mert mind tisztességesebb, mind nemesebb az emberről. Tegyük mindeenekelőtt vizsgálódásunk tárgyává a minden rangú és rendű ragadozó állatokat. Mert, amit ezeknél tapasztalunk, nagyobb mér-

tékben, ugyanazt találjuk kisebb mértékben a többiekénél is.

Mi emberek az állatok legkegyetlenebbjének tartjuk a hiénát és tigrist. Am legyen! Vizsgáljuk ezt! Vajon látta, hallotta vagy olvasta-e emberi lény azt, hogy a hiéna vagy tigris saját fajtát, vagy pláne apját, anyját, fiát és lányát csupa kedvtelésből vagy haszonlesésből megtámadta vagy pláne elpusztította volna? Oh, nem! Ezt nem látta, nem hallotta, nem olvasta senki. Mert ez nem történik meg. Az igaz, megtörténik, de nagyon, nagyon elvétve az, hogy a nagy szükségűtől, az éhségtől kényszerítve a hiéna és tigris is megtámadja saját fajtát s meg is eszi azt. De ez már csak a legvégső esetben történik.

Különbözn tudunk számtalan esetet, hogy a hiéna és tigris másik lelőtt hiénának vagy tigrisnek porontyát sajátjaként ápolta, szoptatta és nevelte. És az ember? De erről jobb lesz, hallgatnunk!

Azért említettem fel az ember szerint a legkegyetlenebb, legvérengzőbb két fajt, hogy ne kelljen minden állatfaj faji tulajdonságait felszámolnom. De az erős fajszeretet kimutatására is akarok példát felhozni, hogy lássa az ember, hogyan állja meg e versenyt az állatokkal való harcban? Nézzük a szülei szeretetét!

Választom azon állatot, melyen ez legfejtűndőbb, mert ebből aztán következtethetünk a többire. Vizsgáljuk a galambot. Mindnyájára tudjuk, hogy féltékeny, ijedékenyebb állat nincs a galambnál. Mert ha a legkisebb zörrenést

hallja vagy a legcsendesebbi evél zizzenés van mellette azonnal elröpül, mivel megijed mindentől.

De nézzük ezt e kedves félték s gyáva kis állatkát, midőn tojása vagy pláne fiókja van veszedelemben!

Ha ekkor tojásához vagy fiókjához közeledünk, szegényke csapkod, a szárnyával s nem hagyja e fészket még akkor sem, ha megütjük őt. Sőt az is megeshetik vele, hogy levehetjük őt a fészkeről. Még akkor is csapkod a szárnyával, rugdos lábával és csipkedve kisc sörével. Szóval elethalála védeimezi fiókját, magzatát. Sőt nem egyszer láthatjuk, hogy az anyagámba lelőtt vagy elfogott másik galambnak fiókját örökre fogadja, táplálja s felneveli, mintha saját gyermeke lenne. Nem akarok több más állatot felemlíteni a gyermeki szeretet példájául. Elég talán ez. Ex uns disce omnia! Egyből következtethetünk a többire. — Pedig sok esetet hozhatnék fel!

És az ember?

Jobb erről nem is beszélünk! Számtalan hasonló példát hozhatnék fel a népek történetéből, melyek mind amellett bizonyítanak, — hogy az ember a természet koronája, az állatvilág disze, nagyon is ékességtelen korona, nagyon is szegyenletes, disztelen disz! Nem is kell nagyon messzire visszamennünk a régmúlt és mindenféle fanatizmussal telített időkbe, találunk elég szegyenletes példát a most folyó ugynevezett felvilágosodott jelenben és a közelmúlt félig felvilágosodott múltban is. Minthogy pedig, legalább képzeletünkben, legjobban lát-

KÓBOR ÁRNYAK SUHANNAK . . .

Irta: Voith György.

Van még valami szép e földi létbe —
Belémredni az éjtéli sötétbe:
Mikor minden sejtés titokzatos.

Láz reszket át, két karom kitárva —
Igy gyöttri magát egy bolond árva,
Ily boldog oly nagyon — önmagát gyötörve;
Nagy szenvedések közt, éktelen gyönyörbe.

Átrezeg rajtam száz lázas indulat
S szemem véres, nagy könnytengert hullat,
Nem búsan epedő, kétségbeesett e bánat:
Önmagát tépő, botor, esztelen —

És vád-vádra nyitja fel a számat
— Kóbor árnyak suhannak lopva, nesztelen,
Majd eltűnnek a bus éjszakába.
A testem oly könnyű, a fejem oly kába.

— Kóbor árnyak suhannak a bus éjszakába..

Ur és paraszt.

Irta: M. Arzybazev.

Egy reggelen egy sovány és lerongyolódott alak jött az udvarházba. Ember volt-e, majom-e, vagy csak egy kiszáradt piszokbugyor — csak ugyan nehezen lehetett megkülönböztetni.

Az urilak tiszta volt, világos. A diszkertben virágok pompáztak, a konyhából pecsénye-illat

árradt. A terrasszon egy asztal állt, melyen hófehér abrosz és kényelmes szamovár vidáman ragyogott. Az ur magas, erős alak, fehér vászonruhába öltözve, egy hintaszéken ült, újságot olvasott, melynek lapjait egy halk szellő szelíden és vidáman lengette.

A paraszt lassan ment a terrasz felé, minden lépésnél megállva, mintha várna valakit. Sapkáját már a kertajtónál levette s alázattal tartotta kezében. Lapozgatás közben észrevette őt az ur éss zokása szerint szigorúan nézett fejére újságján keresztül.

— Kivánsz valamit? — kérdezte. — Hová való vagy?

A paraszt állva maradt. Hosszan, szomorúan nézett az urra, és mélyen meghajolt. Akkor fölemelte fejét és újra meghajította magát, anélkül, hogy sovány térdeit, melyek összefoltzott, piszkos vászonnadrágba voltak bujtatva, behajította volna.

— Ah... segítsen az Isten!... — szölt az ur szórakezontan és haraggal és tovább olvasott.

Mintha nem hitte volna, hogy az Isten segíteni fogja s hogy az ur épp ezeket a mindennapi szökat neki mondta volna, nem mozdult a paraszt helyéből, de egyre felnézett az urra. — Szeme szomorú volt, keskeny s kifejezéstelen. Aztán meghajította magát éppoly mélyen, mint előbb, akárcsak egy rég megszokott, rendes munkát végezne ezzel.

— Takarodj a szemem elől! — rivalt rá az

ur, ki gyűlölte a koldusokat. — Mondtam már, hogy az Isten majd megsegít...

A nap ragyogva világított, csodaszép kék volt az ég. A paraszt még mindig ugyanazon a helyen állt és rövid árnyéka mozdulatlanul rajzolódott az urilak sárga, homokos útjára. Az ur elhatározta ügyet sem vetni rá, mintha észre sem venné őt. Elmúlt pár perc újra. A paraszt halkan sóhajtott, megfordult, hogy elinduljon, még egyszer felnézett az urra, aztán lassan eltávozott.

II.

Izzó meleg lett. Az ur szokása szerint, ebéd előtt ma is fürödni ment. Jól táplált, nagy, erős teste izzadt, míg kertjén át a közeli tolyóhoz ért. A kertnek kerítése mögött egy árok szélén a paraszt ült s aggódva vizsgálta lábain az elrongyolódott cipőt. Mikor az urat megpillantotta, megvillant kicsi szeme s megemelte sapkáját. Az ur szóltalanul ment el mellette s a vállára vetett durva főtűlközökendő ütemszerrűen mozgott minden lépésénél.

Sokáig ült ruhátlanul a folyó partján, míg mögötte egy dombon a paraszt állott, kinek az alakja élesen rajzolódott a kék égre. A paraszt közeléte nyugtalanította az urat s mikor felüdtette magát a fürdőben és hazafelé tartott, a mögötte ballagó paraszt láttára elvesztette türelmét.

— Békében fogsz hagyni engemet, te ördög? — kiáltott rá visszafordulva. — Mit akarsz tőlem?

juk és ismerjük a jelent és legjobban emlékszünk a közelmúltra, jónak látok példákat felhozni ezekből, hogy a lehetőleg világosan feltüntessem az embernek gyarlóságát, kegyetlen és önző alávalóságát.

Lássunk tehát a számtalan példából néhányat. Emlékszünk még a nemrég lefolyt orosz-japán mérkőzésről. Nem az emberi telhetetlenségnek, kapzsiságnak és kegyetlenségnek eleven példája volt-e e két nép páros viaskodása?

Nem a telhetetlen és mindenütt, hova karjait kinyújtja, csak zavart csináló muszka abszolútizmusnak következménye volt-e ezen utálatos háború? De, hála istennek, a gyenge testű, de erős akaratu és kitartó, munkabíró japánok istenének, ez a háború, bár sok pénz és véráldozattal szerencsésen és elég igazságosan végződött. De így is kellett ennek végződnie! Mert a japánok saját hazájukat, saját saját házokat, saját fészkeket és saját véreiket védtek az idegen betolakodó zsarnokság ellen. De bármilyen legyen a vég; mégis szegyen teljes példája ez az ember telhetetlenségének és kegyetlenségének. Vagy említsem-e az angolbur háborút? Nem lesz-e örök szegyenfolt az angol nemzetben? Mert ő szárazon és vizen minden világrészben hatalmas, mondhatni — minden alapos ok nélkül, csupa telhetetlen kapzsiságból, és hű dicsőségvágyból megtámadja a hazájában békében élő, senkit nem bántó szegény szabad burokat, s azokat, bár nagyon megfeszített erővel, minden emberi fufangot felhasználva, szabadságát s államiságát megsemmisíti. És miért? Csupa telhetetlenségből. — Nem marad-e ez az angol nemzetre és az emberiségre örök szegyen?

Nem akarom itt most felhozni a mi Bosnyák okkupációját és későbbi annexióját. — azt mondom, hogy ez sem mutatja az ember legszebb tulajdonságát! Vagy szóljak-e a most folyamatban levő olasz-tripoliszi háborúról? Nem az emberiség legnagyobb szegylene-e ez az orvátadás a haldokló országnak ellen? De úgy látszik, felsült az olasz! Mert Allah, a törököket, a magyarok egyetlen barátját Euró-

ban, kiporolja az olasz kabátját és visszakergeti a tolakodó hivatlan vendéget. De történjék akármilyen szegyen marad ez az emberi kapzsiságra: Nem is számítva azt a veszedelmet, mely ebből egész Európára háromolhatik egy európai conflagratív alkalmából.

De talán ennyi példa is elég annak kimutatására, hogy az ember komiszabb, önzőbb, ragadozóbb saját fajával szemben, mint a legkegyetlenebb ragadozó állat. Ne legyünk tehát oly hetykék azzal, hogy emberek vagyunk! Ne hordjuk oly fenn fejünket. Hanem szegyeljük hitványságunkat!

De lássuk most, hogy állunk a természet koronájával, a felebaráti, a szülei és a gyermekszeretettel? Kár és szegyen erről még szólni is.

Nézzünk csak szét, s látjuk, miként tagolódik szét az emberiség egyes haszonleső ámitok beszéde után nemzetiségi, vallási és felekezeti csapatokra. Miként keresik az egyes csapatok azt, hogy saját boldogulásokat elérjék, persze a másik csapat elnyomásával, megtörésével vagy éppen megsemmisítésével! Hát ez az emberben a felebaráti szeretet? Köszönöm. Nem kérek belőle. Mást tanított Krisztus Urunk!

Vagy nem mindennapi dolog-e most az, hogy a szülők elárulják, elhagyják, eladják magzataikat csupán azért, hogy saját jobblétüket, kényelmüket s hegytelenül felfogott jó hírnevüket, ugynevezett becsületüket fenntartsák? De még gyakoribb az, hogy a gyermekek teszik el a szülőket az utból, ha azok valamiképp utjukban vannak, akármily oknál fogva. Ez eseteket naponként látjuk s szeggyenszemmel olvassuk. De azt is látjuk és olvassuk, miként teszi el gyakran a hitves utjából hitves társát, ha az valami oknál fogva utjában van. Szóval ebben is szegyenlenie kell az embernek magát az állatok előtt!

Tehát minden téren győztes az állat! De ha általában, sajnos, így állunk nézzük, hogy állunk eme dolgokban mi magyarok? A legromdábban!

Nem kutatom most az okokat, melyek ná-

lunk a mai szegyenletes állapotokat előidézték — csak a tények egy részét akarom konstataálni, hogy ezeket látva tanuljunk s okuljunk belőlük.

Mert nem sok időnk van!

Elvisz bennünket a forgószelel. Azt sem tudjuk hova? Csak azt tudja az utókor, itt volt egy vitéz magyar nemzet. De csak volt! Mert ezek soha nem tartottak össze. Soha nem értettek egyet. Soha nem hallgattak egymás okos szavára. Hanem mindig idegen bálványt imádtak. Az idegen behizelgő szavát mindig vakon követték. Főképp, ha személyökre volt ez előnyös. Ez a nemzet most itt nincs. Kiveszett. Maga segítette kipusztítani saját fáját.

Istenem! Szegyenlem magamat, hogy meglett férfi létemre könyezek, midőn eme sorokat írom.

De nem tehetek róla! Jobban szeretem fajomat, népemet, s hazámat, minthogy meg ne induljak, midőn annak halálos ítéletét írom le!

De talán megsegít még bennünket az Isten!

Észre térünk még és nem hagyjuk magunkat a nemzeti megsemmisülésbe vezetetni. Vannak még hála Istennek, tiszta lelkű, önzetlen igaz magyar érzésű vezéreink. Ezekre hallgassunk. Ezeket segítsük. Ezeket kövessük. És nem vesszük el. De csak így! Talán a talmi magyaroknak eszébe is mehozza a magyarok Istene és ők is együtt fognak velünk dolgozni, hogy együtt mentjük meg a hazát a végveszedelemtől.

Adja Isten! Isten segítsen bennünket erre! Ez imám!

Domokos Jenő.

Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája
Darabos-utca 7. sz. a.

— Tekintetes ur, — kezdte a paraszt rekedten — negyedik napja éhezem... nincs munkánk... a beleim...

— Mit tehetek róla? — zudult fel az ur. — Talán csak nem kötelességem mindeteket táplálni?

— Tekintetes ur...

A paraszt egy mozdulatot tett s azzal a megdondott és alázatos kifejezéssel, amelylyel beszélt, éppoly lassan és egyszerűen térdre vetette magát az ur elé, a porban.

Az ur dühösen nézett rá s egy türelmetlen kézmozdulatot tett és eltávozott. A nap erősen tüzött a parasztnak fejére. Csend volt és forróság...

III.

Este a teát a virágos kertben itták egy nagy hársfa alatt. A nap mélyen állt az égboltozaton és sárgára festette a opit, mit a hazatérő csorda felvert. A kapunál egy kocsis harmonizált. Az ég lágy, meleg tónusokban szinesedett, a levegő virágillattal tele. Az ur egy mély karosszékekben ült s a második csésze teát itta, mely különösképp ízlett neki. Kedves nyugalom uralkodott mindenben.

— A Krisztus szerelmére kérem... a negyedik nap már... hallatszot hirtelen egy rekedt hang a sövény mögül.

Az ur összeresztett meglepetésében. A virágos kert rácsán megpillantotta a poros paraszatefet, a napégette arcot, melyben két kicsi ikifejezéstelen szem pislogott.

— Te megint itt vagy — üvöltött az ur oly dühös hangon, mely torka épségét veszélyeztette.

— Pál, Pál, az Isien szerelmére csendesedjél! — kiáltott a felesége, karját férje felé tárva, miközben pongyolájának visszacsuszott fehér csipkeujja látni engedte rózsás husát.

— Mit? Csendesedjem? Ez az állat már egész nap üldöz. Egész nap, reggeltől estig, nyomomban van. — Válla rángatózott a dültől. — Semen! Semen! — kiáltott irítottatón.

A kocsis abbahagyta a zenélést és idesietett.

— Azt a gazembert paracsold el innen... Tégy vele amit akarsz, csak szabadíts meg az ördögtől, ki terhemre van.

A kövér kocsis a paraszt felé ment.

— Eredj, no eredj!... Annyi jár erre felénk közületek!... Menj, menj!... A paraszt ránézett, aztán megint az ura függeszlette kicsi izmáját. A kocsis megfogta vállát és megfordította.

— Mit akarsz? — kérdezte a paraszt sértődötten. — Bántlak én téged? Hozzad nyulok egy ujjal is? Az urhoz jöttem, ereszd el a karomat!

— Nono. Előre, csak előre! — kiáltott a kocsis fenyegetőve. Aztán hátralépett, mikor látta, hogy a paraszt nem akar indulni. — Menj, ameddig szépen mondom. Menj!

— Egy falat kenyeret nem adnak — jajgatott ez siránkozva. — Könyörgök egy falat kenyérért, hát bün ez... Nem viseltek ti is kenyeret melletteken, hogy nincs irgalom benne... Kihizalva heverték... uraság vagyatok... egy éhezőnek egy karéj kenyeret iri...

— Te még beszélni merészelsz? — harsozott az ur hangja s arca tűzvörösre vált a haragtól.

— Miért kiabálsz úgy... megbántottalak talán...

— Semen! — csikorgatta az ur a fogát.

— Semen, kergesd el rögtön!

Semen megragadta a paraszt sovány vállát és vörös nyakát és meglöditotta. A paraszt elvesztette az egyensúlyt, sapkája kihullott kezéből, ő maga pedig arcával a porba esett. A kapu felől nevetés hallatszott. E nevetésre felbátorodva, Semen, a kocsis eszmájával hátra rugta a földön fetregőt.

— Segítség! — jajgatott a paraszt egyre gyengébb hangon, de Semen megfogta ingének gallérjával fogva és kihuzta magával egészen a poros kocsiutig.

Azután még soká hallatszott a paraszt jajgatása, Semen szitkolódzásai s a kutyák ugatása, miket a parasztra uszítottak.

Sötét lett. A csillagok ragyogtak a fekete bársonyos égen s a messze távolból egy meggyötört, siránkozó szava hallatszott:

— Krisztusárulok... Istentagadók...

— Uraságok... egy éhező emberrel így bánni... semmit sem vétettem... kenyeret kértem... nekik van bőségben... és így... várjatok... csak várjatok...

Az urilakban lámpákat gyújtottak.

IV.

Az éjszaka meleg volt és világos. A fehérre meszelt, holdvilágított falra feketén rajzolódottak a tárt ablakok. A poros levelek fénylettek sa sűrű bokrok között a kertben egy fülemile dalolt. A csendes, tele hold észrevétlenül uszott tova az égen. A réten fehér ködök emelkedtek. Az ur aludt. Könnjű hortyogása betöltötte

Országgyűlés.

A költségvetési vita.

A képviselőház ülése.

Elnök: Návay Lajos.

A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

elnök bemutatja Szentpáli István Miskolc új képviselőjének megbízólevelét és azt az értesítést, hogy összeférhetetlen helyzetben van.

Bemutatja a többi feliratokat, amelyek vita nélkül kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

Lukács László pénzügyminiszter tárcájának tárgyalására helyettesként Teleszky János államtitkárt nevezte meg.

Következett a napirend, a

Kisebbségi tárcák

költségvetésének tárgyalása.

A közösügyi kiadásoknál

Bakonyi Samu fejt ki pártja elvi álláspontját és kijelenti, hogy a tételt nem szavazza meg. Vitatkozik Hazai honvédelmi miniszter legutóbbi beszédének ama kijelentésével, hogy a hadseregnek egységesnek kell maradni.

Hazai Samu: A hatvanhatediki törvényben van így kimondva.

Polónyi Géza: Ott nincs egységes hadseregrol szó.

Hazai Samu: A lényeg a fő.

Bakonyi Samu: Mi ezt a felfogást nem helyeselhetjük és fáj, hogy olyan hazafias és törvénytisztelő férfiakról hallottuk ennek a kifejtését, mint a minő a honvédelmi miniszter. Ezután a következő határozati javaslatot terjeszti elő: «A képviselőház utasítja a kormányt, hogy a költségvetési törvényjavaslatba vegyen fel olyan rendelkezést, amely kimondja, hogy a közös ügyekre vonatkozó tételek csak annyiban lesznek folyósíthatók, amennyiben a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság azokat megállapítja, továbbá, hogy a véderőreformjával összefüggőleg előirányzott összegek csak akkor lesznek utalványozhatók, ha a véderőről szóló törvényjavaslatban az ezen összegek alapjául tervezett változtatások törvényerőre emelkednek.»

Gedeon Aladár a közös hivatalokban a magyar elem háttérbe szorítása miatt panaszkodik.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök kijelenti, hogy elfogadja Bakonyi határo-

a kertre néző hálószobát... A holdfény egy nagy ezüstös foltot képezett a szoba padlóján. Hirtelen egy árny osont el az ablak előtt. Azután még nagyobb csönd lett. Ismét egy árnyék az ablak négyzetében s egyuttal egy borzas fej sötét silhouettje. Ugyanezen árnyék vetődött a szoba padlójára. Az ur sipolva hortyogott, közbe valamit mormogott álmában.

A távolban lévő baromfiudvarban egy kakas hangosan kukorélt s harsány kiáltása magasan emelkedett a sötét ég felé. Egy fekete árnyék elhomályosította a holdfényt.

Valami lágyan, óvatosan ugrott a szoba padlójára és ott megmerevedett. Az ur hirtelen abbahagyta horkolást, mintha figyelne. Egy perc múlva azonban újra hangzott a gondtalan orrhang, mely betöltötte a szobát.

Valami nehéz felemelkedett a levegőben és súlyosan csapott alá. Valami csikorgott, különös hangot adott, mint a hus, ha szétdarabolják. Valami utálatosan lötyögött és befecskenkedte a falat. Az ur görcsösen és nehézkesen fordult meg és elkezdett lassan és borzalmasan hörögni.

Ujra hallatszott a szomorú és figyelmeztető kakaskukorikolás. Az éjszaka lassan a végre járt s a hold mindig lejjebb és lejjebb szállt a kert sötétjében. Valaki gyorsan keresztül futott a kerten. A kerítés recscent-ropant. A békák ijedten loccsantak a vízbe. Aztán ismét csend lett mindenütt.

Az ur hallgatott. A holdból már csak egy keskeny széle látszott, amelyre élesen és fekete keskeny széle látszott, amelyre élesen és feketén rajzolódott a fák levelei.

A kakas harmadszor kukorékolott...

zati javaslatát. A mi Bakonyinak Hazai közjogi fejtegetéseire tett megjegyzéseit illeti, megjegyzi, hogy Hazai felfogása teljesen egyezik a legkiválóbb magyar közjogászokéval. A külügyminiszterium személyzetében a paritás teljesen kifejezésre jut. Sőt éppen most a legtöbb nyelvkövet magyar. Igaza van Bakonyinak abban, hogy a hadsereg tisztikarában még nincs helyreállítva a paritás. De ha folyton lecsepül a közös hadsereget, akkor nem lehet csodálkozni azon, hogy a magyar szülők nem adják a tiszti pályára a fiaikat.

A közös pénzügyminiszterium létszámában és Boszniában is javul már a helyzet. De sajátságos, hogy csak most törődnek Magyarországon Boszniával, azelőtt mindig az annexió ellen beszéltek. Ez az oka, hogy azelőtt a magyarok kerültek a bosnyák hivatalokba és hogy most az osztrákok vannak túlsúlyban. De a kormány elkövet majd mindent, hogy ez megváltozzék, azonban ehhez a társadalom támogatását is kéri.

A többség a tételt és Bakonyi javaslatát elfogadja.

Gróf Batthyány Tivadar Tomasiich horvát bán ügyével foglalkozik. Kéri a miniszterelnököt, hogy miért nem adta meg a bánnak azt az elégtételt, hogy a sajtóban elhangzott vádakkal szemben a sajtóbírószág verdiktje rehabilitálja.

Foglalkozik a horvátországi magyarellenességekkel és erősen követeli a miniszterelnöktől, hogy csináljon rendet Horvátországban.

Ezután gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök szólalt fel.

A horvát információkat nagy óvatossággal kell fogadni, mert Horvátországban minden párt a sajtó útján igyekszik magának hangulatot szerezni.

A bán politikája az, hogy bizonyos hiu ábrándok meg ne erősödjenek és hogy Horvátországnak Magyarországgal való együttérzése és együttműködése szilárdabb alapokra fektetessék.

Khuen-Héderváry beszéde után megállapítják a következő ülés napirendjét, azután az ülés véget ért.

Póthitel az egyetem ügyében.

A teológiai tanárok fizetése.

A debreceni egyetem ügye-rohamlépésekben halad a megvalósulás felé. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium ama rendeletét, melyben az egyetemnek Debreczenben leendő felállításának feltételeit tudatta, Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnokkal, a főiskola igazgatótanácsa már ellátta az általunk ismertett határozati javaslattal. Ezt a határozati javaslatot már a november 22-én kezdődő egyházkerületi közgyűlésen tárgyalás alá veszik.

Miután a Pozsony városhoz a negyedik egyetem ügyében intézett miniszteri leiratból az tűnik ki, hogy Pozsonyban 1913-ban a jogi, 1915-ben a bölcsészeti és 1917-ben az orvosi fakultás állítatik föl, Ferenczy Gyula dr., a főiskola tudós rektor-professzora ebből azt következteti, hogy miután Debreczen a harmadik egyetemet kapja meg, ezen az előadások kezdődni. Annál inkább hihető ez, mert a költségvetés tárgyalását a képviselőház mihamarabb be fogja fejezni s a kormány a budget tárgyalások befejeztével a harmadik és negyedik egyetem felállítására vonatkozó törvényjavaslatokat azonnal a parlament elé terjeszti. Így tehát nagyon is valószínű, hogy a jövő 1912. év szeptemberben már Debreczenben a harmadik egyetemen az előadások megkezdődhetnek.

A kérdés illetően való megfejtését még valószínűbbé teszi azon körülmény, hogy a kormány a Nagyerdőn fölmérette s az épületek terveit

most készített el. Ugy az egyházkerület elnöksége, mint a kollégium vezetősége az ismertett határozati javaslatban s miniszteri leiratban foglaltakat a debreceni egyetem zálogának véli s az abban foglalt feltételeket, úgy az egyházkerületre, mint a városra nézve a lehető legmegtányosabbaknak és legkedvezőbbeknek ismeri el.

Egyetlen egy tétellel okozott csak a miniszteri rendeletnek kontraverziót az egyházkerületi elnökség és a miniszterium között. Ugyanis azon része, mely a teológiai tanárok fizetését kevesebbre szabja a többi egyetemi tanárok fizetésénél. Habár az egyházkerület elé terjesztendő határozati javaslat, melynek első pontja a teológiai tanárok fizetésének a többi tanárok fizetésével leendő egyenlővételét kéri a kormány által biztosítani, a kormányhoz hivatalosan tudomására meg nem hozatott. Tegnap napon újabb leirat érkezett az egyházkerülethez, mely az igazgatótanács határozati javaslatában foglaltakra vonatkozólag kijelenti, hogy kész a teológiai tanárok fizetését a többi egyetemi tanárok fizetésével egyenlővé tenni s erre a célra nem az egyházkerület által felajánlott 70.000 korona évjáradékot fogja felhasználni.

Az egyházkerületen ez a pótleirat érhető örömet és jóleső meglepedést keltett.

Forman

nátha ellen

Hatása meglepő! Szelence ára 40 fillér

Csokonai emlékezete.

Ünnepet ült tegnap a harmadik egyetem városa, nagyszerű ünnepet, egyik legnagyobb fia: Csokonai Vitéz Mihály emlékezetének születése 138-adik születési évfordulóján. Délelőtt feltizenkét órakor a Dóczy leánynevelő intézet vonult ki a költő hatvan-utcai temetőben levő sírházhoz, s ott mutatta be kegyeletét a nagy proféta iránt. A sírnál az intézet énekkara énekelt el gyönyörűen a Csokonai egyik legnagyobb remekét: «A tihanyi ekhóhoz» c. éneket. Ezt követte a Szoboszlay Böske 6. felsős talpraesett kis beszéde, melyben gyönyörűen fejezte ki, hogy a magyar lányok fogékony szívében Csokonai mindig élni fog. A Zoltán Margitka 4. éves képezdész ügyes szavalata után a Himnusz zárta be a szép ünnepélyt.

Délután két órakor a főiskolai ifjuság zászlók alatt, gerundiumos diákoktól kísérvé vonult ki a Csokonai szobrához, ahol a kántus a «Tihanyi ekhóhoz» c. dalt énekelt el, amely után Gulyás Imre jh. a «Jogászélet» felelős szerkesztője a következő beszédet mondta el:

Az ifjuság zárandokolt el most Hozzád, az igazsággal ajakán — Csokonai V. Mihály!

Eljöttünk nemcsak azért, hogy megüljünk egy nagy ünnepet, hanem azért, hogy hangot adjunk annak az igazságnak, amelynek osztó keze nem adta meg neked életedben azt, ami megilletett. S megelevenedik előttünk a te sorsod, a te speciális magyar sorsod... És bána hangulatok futnak át a mi lelkünkön, midőn rád gondolunk, meg nem értett, nem méltányolt nagy lantosnak, Csokonai Vitéz Mihálynak. — Előttünk remeg a te busan vergődő szíved, te nagy kitagadott. Csakugyan az volt... Égő szívé kiüldözött vándor, akit nem becsült meg saját városod, nem becsült meg életedben nemzedet... Lelkedben hordoztál ezer

mardosó kin árárt, egy lánglélek önmészítő tü-zét, a meg nem értett nagyság keserű fájalmát. Szomorúan éltél, busan éltél s halálod után vett csak szárnyára a hirt, a méltánylás, épügy. mint a Bánk-bán halhatatlan szerzőjét...

Mikor már elhamvadtál a debreceni te-mető aranyos fái alatt, akkor értették csak meg, hogy ki is voltál. És akkor sirtak fel utánad...

Mi is azért jöttünk most hozzád, hogy busult gerjedéssel említsük nevedet... földéz-zünk téged... hogy igazságot szolgáltatassunk neked, korod legnagyobb költőjének. Fölsíró fáj-dalommal réezzük a te szavaid mélységét, mi-dőn azt mondtad, hogy a XX. századnak irsz. Mi már értjük, hogy te nekünk írtál, Csok-onai Vitéz Mihály, hogy jövő nagy megérzé-sek reszkettek lelkedben, bár le kellett dölnöd, még mielőtt láttad volna az ígért földjét...

Az élet költője voltál, igaz magyar lélek voltál, idegen szelek között, Petőfi mellett leg-nagyobb dalosunk te vagy, Csokonai Vitéz Mihály. És a te neved él, a te beszéded ma is alkotó erő. Most méltányolnak, most értenek csak meg — nagy érdemed szerint...

S csak most szolgáltatnak igazságot neked. De míg az irodalomban főleg azt sirat-ják benned, ami lehetett volna, mi azt bántul-juk benned, ami voltál... Mert te nem a XX. századnak, hanem a XXI. század ifjainak írtál, Csokonai Vitéz Mihály.

És mi meg is értünk. Megérezzük lelked érverését... S elzarándokoltunk ércalakod elé, hogy rajongó szeretetünk hangján vezekeljünk itten... Eljöttünk megmondani, hogy mi nem bírálunk, hanem csak szeretünk, csak bántulni tudunk. Megmondani, hogy a neved fogalommá lön és berajzolódott képed lelkünk pa-tyolatváznába. Mert típusa vagy az ifjui erő-nek és a nagy tanuelni vágyás, a nagy ön-művelés szent törekvésének...

A te bus sorsodat mi érthetjük csak meg. Mi zokoghatunk föl emléked idézve fölpanaszló jajjal. Csak mi érthetjük meg, mit vesztettünk benned...

S ezért jöttünk hozzád. Igazságot adni!... Buskodva utánad, de nagyságod látva fölemelt fejekkel, diadalmában... A te megértőd, a te utódaid! Mi adjuk meg neked a te osztály-részed, a nagy elégtételt. S ha tiszta esteken fölnyilnak az öreg kollégium diákszobáinak ab-lakai s kinevetnek belőlük vig, vagy kizokog-nak bánatos dalaid, mindig csak az marad a legszebb, legtisztább, legszűzebb áldozat a te nagy nevednek, mert lelkünkben fakad, szí-vünkben buggyan föl, Te hozzád nagy ösünk — Csokonai Vitéz Mihály!

A szép beszéd után K. Kiss László teol. szavalta el a Szabolcska kedves költeményét: «Enek Csokonai Vitéz Mihályról.» Ezután In-lov Jenő th. a M. I. Ö. T. elnöke néhány szó kíséretében elhelyezte a szobor talapzatán a főiskolai ifjuság koszoruját. Az ünnepségben részt vett a rom. kath. főgimnázium ifjusága is, zászlók alatt, lelkes tanáraik vezetése mel-lett jöttek leróni a derék ifjak a kegyelet adó-ját a nagy költő emlékének. A szép koszorut Kovássy Miklós, az önképzőkör elnöke he-lyezte el a szobor talapzatán talpraesett kis beszéd kíséretében. Ezután az összesereglett if-juság egyenlő lelkesedéssel énekelte el a Szóza-tot s ezzel lezárult az ünnepség egyik része.

Az ifjuság a szobortól a költő sírjához vonult ki zászlók alatt, elől a germundiumos fiuk. Itt a kántus szép éneke után Oláh Károly teol. mondott költői szárnyalású beszédet. Csok-onai nagyságát méltatta Oláh Károly e be-szédében s a nagy poetadiák emlékét idézi föl. Szinte magunk előtt látjuk azt a halovány arcu mélabus diákot, amint pipaszó mellett irdo-gálja örökéletű dalait, előtte a «farsangi jó bor-tól habzó butélia, melyből a költőben gyűl a fantázia. — A beszédet Németh Károly th. sza-valata («Csokonai emlékezetére»: Lampért Gé-zától) követte. Elmondhatjuk, hogy a szava-lat igazi szavalt volt. S ezzel megmondunk mindent. A kántus ezek után a Csokonai híres dalát énekelte el. Záradéku újra a «Tihanyi ekhóhoz» írt dal hangzott föl. Ennek hangjai mellett oszlott el a tanulóifjuság, lekében ma-gával vive egy szép ünnepély feledhetetlen em-lékét, — Debreczen legnagyobb dalmokának, Csokonai Vitéz Mihálynak tiszteletére.

Herczeg Ferenc Debreczenben.

A Petőfi-társaság és a Csokonai-kör fényes irodalmi és művészi estélye.

Nagy irodalmi és művészi eseménynek lesz színhelye Debreczen november 22-ikén. E na-pon tartja meg a Csokonai-kör a leránduló Petőfi-társasággal fényes irodalmi és művészi estélyét.

Az estély valóságai szenzáció lesz Deb-reczen intelligens közönségére nézve. Budapest-ről lerándul eza alkalommal Herczeg Ferenc is, a Petőfi-társaság elnöke, a magyar irodalom legnagyobb élő alakja, több előkelő fővárosi író művész kíséretében.

Dr Kardos Alberthez, a Csokonai-kör tit-kárához Herczeg Ferenc a következő táviratot intézte:

KARDOS ALBERT DEBRECEN.

**Az estélyre feltétlenül le-
megyek.**

HERCZEG FERENC.

A Csokonai-kör és a Petőfi-társaság ren-dező bizottsága az estéről a következő meg-hívást bocsátotta közre:

MEGHÍVÓ

A Csokonai-kör és Petőfi-társaság által 1911 november 22-ikén szerdán este 8 órakor az Arany Bika dísztermében közösen rendezendő

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI ESTÉRE,

amelynek műsora a következő:

1. Szávay Gyula, a Csokonai-kör főtitkára üdvözlő a vendégeket.
2. Herczeg Ferenc, a Petőfi-társaság el-nöke előadást tart.
3. Dömötör Ilona, a m. kir. operaház mű-vésznője énekel Pap Zoltán dalaiból:

- a) A szemembe néztem....
- b) Beteg vagyok....
- c) Hirbe hoztak....

Zongorán kíséri: Grósz Ernő, a zenekon-zervatorium tanára.

4. Rózsa Lajos, a m. kir. operaház mű-vésze énekel Pap Zoltán dalaiból:

- a) A busuló felhő...
- b) Angyal kellett az Istennek...
- c) A jó Isten, de kegyetlen...

Zongorán kíséri: Grósz Ernő, a zenekon-zervatorium tanára.

5. Pap Zoltán, a Petőfi-társaság tagja elő-adja «Öreg cigány» című költeményét.

—o—

SZÜNÉT

6. Pap Zoltán, a Petőfi-társaság tagja ve-títő géppel bemutatja «Muzsikaszó» című da-los könyvének 100 képét.

7. Dömötör Ilona, a m. kir. operaház mű-vésznője énekel Pap Zoltán dalaiból:

- a) Kérdik tőlem, mi bajom van?...
- b) Szébb a barna, mint a szőke...
- c) Szomszédunkban...

Zongorán kíséri: Grósz Ernő, a zenekon-zervatorium tanára.

8. Rózsa Lajos, a m. kir. operaház művésze énekel Pap Zoltán dalaiból:

- a) Iszogatok, dalolgotok...
- b) Ha elmereng...

Zongorán kíséri: Grósz Ernő, a zenekon-zervatorium tanára.

A tiszta jövedelem a Petőfi-család minap felállított sírmlékének költségére szolgál.
Debreczenben, 1911 november havában.

A CSOKONAI-KÖR ÉS PETŐFI-TARSASÁG
rendező bizottsága.

—o—

Jegyek ára: Keleti páholy 15, nyugati és oldalpáholy 12 korona. Ülőhely az I—VI. sor-ban 3 korona, a VII—XI. sorban 2 korona, álló-hely 1 korona. Jegyek kaphatók Kubek Sán-dor gyógyszerárán (Tisza-palota) és este a pénztárnál.

Molnár Miklós csendőrkézen.

Elfogták a városi betyárt.

A betyárromantika nincs világa elevenedik meg önként az ember előtt a Molnár Miklós történetében. Mert híres nemzeti legény ám az, aki most csendőrkézre került. Ugy hív-ták vármegyeszerte, hogy a «nánási betyár.»

Ez év tavasza óta állandóan üldözi a haj-dunánási rendőrség és csendőrség Balog Mol-nár Miklóst, aki bár vagyonos, jó családból származik: betörésekből és lopásokból szerzett pénzt magának.

Balog Molnár Miklóst legelőször az édes apja és a nagyanyja jelentették fel a debreczeni kir. ügyészségen, mert megunták azt, hogy őket folyton zsarolja. — Az édesatyjának, aki-nek gazdasága van, a terményraktárát fosztotta ki, a nagyanyjának szobájában pedig a láda-fiát dezsmálta meg. Amikor Balog Molnár Mik-lós megtudta, hogy keresik, elhatározta, hogy felcsap szegénylegénynek. Puskát szerzett s az-zal megszökött a városból. A tanyákon ütötte fel hadiszállását és éjszakánként idején ment rab-lóhadjáratra. Számos betörést követett el, úgy-hogy a tanya ilakosság már rettegett a vesze-delmes embertől. A nánási csendőrkéz és rend-őrök üzőbe vették a javithatatlan embert, de minden fáradtság kárba veszett, mert Balog Molnár Miklós mindig kitudta kerülni üldözöt. A betörővel már nem bírtak, végre is a debre-czeni kir. ügyészség köröző levelet adott ki el-lene.

A szegénylegény ekkor látta lakását a sza-bolcsmegyei községekbe. Itt azonban nem tudott sokáig boldogulni, mert nem ismerte az utat s természetesen hamar beleütközött egy csen-dőrkézbe.

Balog Molnár Miklós Búdszentmihály körül garázdálkodott legutoljára. Ott tört fel a gaz-dák lakásait. A csendőrség néhány nap előtt elfogta s bevitte a nyiregházai ügyészség fog-házába. Onnan érdeklődtek a szegénylegény után s mivel megírták, hogy Balog Molnár Miklóst országosan körözik, a debreczeni ügyészség ide szállította.

Ma reggel érkezett meg a bűnös ember jól megvasalva. Az ügyészség fogva tartotta Balog Molnár Miklóst, aki fölött a nánási dolgokért a debreczeni, majd pedig a nyiregházai kir. tör-vényszék fog ítélni.

Megakadályozott katasztrófa.

A nyitva felejtett gázcsap.

Könnyen katasztrófává válható baleset tör-tént ma a Bercsényi-utca 17. számú házban. A szobaleány feledékenységből nyitva hagyta a lakásban levő gázcsapot s igazán csak haj-szálon mulott, hogy nagy katasztrófa nem tör-tént.

Kerner János felesége ma délután azzal mente l hazulról, hogy csak az esti órákban fog visszatérni. Addig is két gyermekét a cse-léd gondjaira bízta s figyelmeztette, hogy ha esteledik, és ő még nem jönne haza, gyujtsa föl a gázt és adjon vacsorát a gyerekeknek. Kerner Jánosné a kiadott parancs után nyugod-tan távozott hazulról.

Hat óra tájban, amikor beesteledett, a cse-léd azzal a szándékkal, hogy a csillárokat föl-gyujtsa, ki is nyitotta a gázcsapot. Közben azon-ban egy barátja kihívta a lakásból s a tu-

nekikara adott elő egy pár gyönyörű Csoknai-nótát, amivel az ünnepi felolvasó ülést ért.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Református templomainkban november 19-én prédikálni fognak a következő lelkészek: Nagytemplomban Dicsőfi József lelkész, a kistemplomban kilenc órákor G. Szabó Gábor lelkész; a Kistemplomban 11 órákor Uray Sándor lelkész; a Kossuth-templomban Németh Károly 4. th.; az Istápolgyi templomban Polgár Gyula lelkész; a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallás okt. lelkész; a Homokkerti imaházban Baér Károly vallás okt. lelkész.

— **Tisza István gróf Bukarestben?** A bukaresti «Minerva» című lap azt a feltűnést keltő és megerősítőre szoruló hírt közli, hogy Tisza István gróf legközelebb odaérkezik és előadást fog tartani a kormányt a nemzetiségekkel folytatott békeakciójáról. — Tisza István grótot nagy érdeklődéssel várják.

— **Százhuszonegy szegénygyermek felruházása.** Az 1897-ben a szegény gyermekek felruházására alakult Polgári Asztaltársaság ma este tartja immár 15-ik évi felruházó estélyét, mely idő alatt közel 2000 gyermeket látott el a ruhával. Szerény keretben kezdve meg az asztaltársaság működését, de a társaság megalapítói annak mindenkor tisztikara, választmányja és minden egyes tagja áthatva az asztaltársaság hivatásának nemes voltától, önzetlenül csakis szívük sugallatát követve annyira fejlesztették az asztaltársaságot, hogy fennállásának 3-ik évében már 50 és azóta évenként 120—140 gyermeket ruházott fel. A Polgári Asztaltársaság egyike azon kevés jótékony célú intézményeknek, amelyek ugyszólván minden költség nélkül dolgoznak és az összes összegyűjtött filléreiket kitűzött céljukra, azaz jótékonyra fordítják és kik filléreiket a Polgári Asztaltársaságnak juttatják, azt megnyugvással vehetik, mert ezek kizárólagosan a társaság által kitűzött nemes célra fordíthatnak. A mai felruházó estélyre a meghívókat már néhány nap előtt küldte szét a Polgári Asztaltársaság és a hírlapok útján is meghívta úgy az asztaltársaság tagjait, valamint az asztaltársaság ügyei iránt érdeklődő nagyközönséget. Mi is szünkről mindenkinek figyelmébe és pártfogásába ajánljuk ezen nemes célért önzetlenül munkálkodó asztaltársaságot.

— **Hajnal-mulató.** Az a frappáns siker, mely az újonnan szerződött tagok bemutatkozását koronázta, mára zsfolt házat vonzott a Hajnal-mulatóba. A megmérgezett nagybácsi című egyfelvonásos bohóság, mely állandó derűs fényben tartotta a közönséget, ma is színre került, de fellépnek Borváry Magda, Bárdi, Martini, Krasznai, Bella, Szamosi, Zóbelné, Gárdonyi, Floridora énekesnők, Vajdafür, Vas, Sári és Farkas komikusok, valamint Fantaska Sellene, a bájos megjelenésű táncosné, akik külön-külön garantálják az előadás sikerét.

— **Háromszázezer koronás család.** A pécsi vizsgálóbíró táviratban arra kérte a budapesti rendőrséget, hogy nyomozzák ki és tartóztassák le özv. Somogyi Lajosné borbizományost. Ez asszony, aki hat évvel ezelőtt elhalt férjének az üzletét vezette, három fiával együtt háromszázezer koronás családot követett el. Somogyi Lajosné rengeteg áru bort vett hitelbe és azokat olcsón elköttyavetyélte. Fizetési kötelességének sohasem tett eleget és amikor a bank megérezte, hogy a gyanús manipulációk elbaj lesz, ott hagyták anyjukat, és Budapestre költöztek. Az asszony tovább üzte a családot és a múlt héten megszökött Pécsről. A menekültek, akik mintegy háromszázezer korona értékéig károsodtak, büntető feljelentést tettek Somogyi Lajosné ellen. A detektívek keresték a szélhámos asszonyt és megállapították, hogy Amerikába szökött.

— **Szédelgő amerikai magyar bankár.** Az amerikai magyarság jóhiszeműségével visszaelő szédelgő álbankárok sora egygyel ismét szaporodott. Puky Béla columbusi magyar «bankár» elsikkasztotta klienseinek — nagyobb részét földiejinék — körülbelül huszezer dollárnyi takarékbetétjét s azután meg akart szökni. Szökése azonban nem sikerült, mert a rendőrség le tartóztatta. Puky borszespekuláción vesztette el a pénzt.

— **A nap folyamán** a következő halálos esetek történtek: Koroknay János ref. 7 napos; Gutti Gábor ref. 6 hónapos; Kise Sándor ref. 8 éves; Faragó Ilona róm. kath. 3 hónapos.

— **A sírbolt feltörője.** Nagykárolyban amnap egyik éjszakáján ismeretlen tettes behatolt a róm. kath. temetőbe és ott a néha-Kinczel János sírboltjáról a kőlapot eltávolítva, a sírba akart hatolni, meg is kísérelte a téglalobozatot bontani, de miután az eredményre nem vezetett, a munkáját félbehagyta és reménytelenül eltávozott.

Marcsvásárhelyi ügyvédi vizsgára, Kolozsvári jogi vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít!

Dr. POLCZ REZSŐ ügyvéd

jogi szemináriuma s jogalkalmazást tanító intézete

Kolozsvár, Egyetem-utca 7. szám.

Ügyvédi vizsgára kizárólag ötggyvéd-szakerk készítenek elő

SZÍNHÁZ.

Ma, november 18-án, szombaton:

BÁNYAMESTER.

Operette.

Bányamester. Ma este Zeller Károlynak a «Bányamester» című operettje kerül ismét műsorra, melynek repriz-előadása tegnapelőtt osztaltan tetszéssel találkozott. A bájos, szép zenéjű operett előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Vasárnap délután.** Vasárnap délután, mérsékelt helyárrakkal, délutáni három órai kezdettel a «Három feleség» című operett kerül színre. Lehár Ferencnek e kiváló, mulattató operettje egy érdekes délutáni előadás reményére jogosít.

Boszorkány. Szép és értékes estéje lesz a debreceni színháznak vasárnap este, mikor Sardou Viktornak világhírű érdekes drámája kerül a színpadra, melyre már napok óta nagy szorgalommal készül a társulatnak drámai szemlélyzete Thury Elemér rendező vezetése mellett. A boszorkány tárgya a spanyol inkvizíció idejéből van merítve, melynek keretében megkapó drámai erővel írja meg Sardou egy spanyol lovagnak egy mór-nő iránt érzett szerelmét, mely szerelem mindkettőjük vesztét okozza, minthogy az akkori törvények szerint az ilyen bűn csak halállal büntethető volt. A drámai fordulatokban gazdag és mesés koncepciójú dráma elejétől végig a legnagyobb érdeklődésben tartja a közönséget. Ez a magyarázata annak, hogy a Boszorkány rövid idő alatt a világ összes színpadjait meghódította a maga számára. Zilahy igazgató e pompás és érdekes előadást nagy gondnal és ügykezettséggel viszi a színre. Jegyeket ez előadásra előre lehet váltani a színházi pénztárnál.

TÁVIRATOK.

A német trónörökös áristonája

Páris, nov. 17. Az Excelsior című lap állítólag föltétlenül hiteles forrásból szerezte azt az értesülést, hogy Vilmos császár harminc napi szobafogsággal büntette meg az ismeretes udvari páholybeli tüntetés miatt s meghagyta neki, hogy azonnal térjen vissza Danzigba.

Nincs repülőgép Törökország számára.

London, nov. 17. A török kormány ügynökei itt és Párisban aeroplánokat akarták bérelni és pilótákat szerződtetni a tripoliszi védősereg számára, de nem akadt sem angol, sem francia aviatikus, aki drága pénzen vállalkozott volna.

A vihar.

Orosz eredetiből fordította RÓBERT OSZKAR.

5

Folytatás

Ki tudja, az öröm, mely most az arcokról sugárzik, nem az öntudatra ébredés fölötti új-jongás, hanem csak harci kedv és az önámítás egyik fajtája-e? Még akkor is, ha győzünk — kikezeshetnek arról, hogy ezer év múlva, amikor testté lesznek a mi forradalmunk eszméi, valamivel boldogabb lesz az ember? ... Igen, barátom, a jövő sok küzdelmet, és sok gondot, szenvedést hoz, ezen nem lehet változtatni, így öröme valóban nincs kilátás. Nem lesz ember, ak iteljes megnyugvással, odaadón vállalná az áldozat szerepét. Mindenki élni akar, nagyon is élni akar és mindenkifölött magának kívánja a szabadságot... Mindenki abban reménykedik, hogy nem éppen ő lesz, akit megölnék... Ezt a reménységet melengetik a szívükben, mikor a küzdelemben mennek.

— Nem mindenki gondolkozik így — felelte vállat vonva Kontsajew, ki nem volt képes emlékezetében tartani Lawrenko szavait azért csak az utolsókra válaszolt. — Sokan egészen hiába és öntudatlanul áldozzák fel magukat. De mit tesz az? En például, szintén nem vagyok a kiváló hősök közül való, s mégis sohasem gondoltam erre. Megölnék — nos aztán? Haldokolva megvan a tudatom, hogy a mindnyájunk javáért halok meg, egy nagy célért, melynek szentsége milliószor felette áll az én parányi életem jelentőségének.

Folytatjuk.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY.

**GYÁRT ÉS JAVÍT
MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.**

Legjobb referenciák!

Növények, virágok

telelésre és gondozásra a Rabkertbe elfogadtnak. Bejelentések a debreczeni törvényszék fogházfelügyelőjénél teendők meg.

A legjobb óvszerként fertőző betegségek ellen,

KOLERA,

gyomor- és altesti bántalmaknál és mint kúrió ital is, ivó- vagy savanyuvizsal hígítva eszmertent kúrió szolgálatot tesz a

Gróf Keglevich István utódai

Cognac

BUDAFOK

Bel- és külföldön kizárólag DISZOKLEVÉLLEL kintetve. — Mindenütt kapható!

Ducika krém, páratlan hatású arc- és bőrszépítő szer. Ára 1 kor. **Ducika szappan** ára 70 fillér, **Ducika puder,** három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakaesabb fogfajást is megszünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2-3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Románységhez“ címzett gyógyszerárában Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a kaphatók.

Hygieenikus újdonságok

és hallólyag óvszer-különlegességekben. Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban.

Orvosilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

„Fatime“ I. és II. minőség, Ára tucatonként 6 és 8 K. „Semiramis“ I. és II. min. Ára tucatonként 10 és 12 K. Ezen új és modern technika szerint készült óvszerkülönlegességek, az összes eddigi gyártmányokat felülmulják. Kaphatók kizárólag az alanti cégnél.

Uj! „AUTO VAGINAL SPRAY“ Uj!

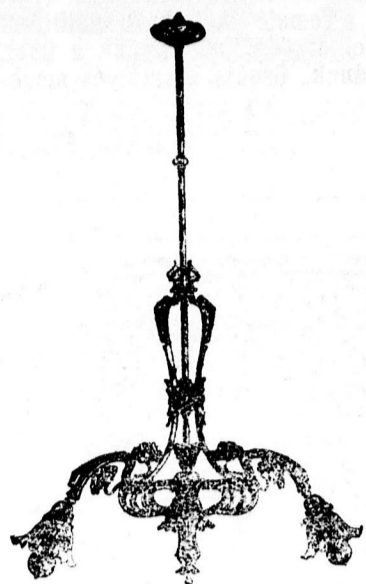
a legmodernebb és legkényelmesebb női óvőkülönlegesség. — Ára 15 korona. Szétküldés titoktartás mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet

RELETI J. orvos-sebészeti műszer- és gummi áruk gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapított 1878. Telefon 13-76.

Üzletáthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piacz-utca és Uj-utca sarkán épült új Wiener-féle palotába

helyezte át.

! ! Mérsékeltárak ! !

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62. (Erzsébet-körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg, meleg víz.

Szobák már 3 K-ért. Figyelmes előzőkeny kiszolgálás.

Hamburg-Amerika Linie

Központi üzemeltetés és gyorsforgalmi szolgálat.

Személyszállítás

vagy más részben

Hamburg - New York

Hamburg - Philadelphia

Hamburg - London

Hamburg - Antwerpen

Hamburg - Afrika

Hamburg - Anglia

Hamburg - Franciaország

Szerekező és kikötő utazások a tengeren: Utazások a Méd-körül; keleti utazások; Médkelet-tengeri utazások; nyugatindiai utazások; délamerikai utazások; délnyugati utazások Oronthelmig, Islandig, az óceáni fokra és Spitzbergákra; nyugati utazások.

Prospektusok ingyen és bérmentve.

Hamburg-Amerika Linie,
Abteilung Passagenverkehr, Hamburg.

Képvisező:

BUDAPESTEN, PALOTAI GYULA
Baros-tér 4. sz

Miért Ne fogadjunk el Má-à-ást!!!

csak Óriás Fedák Cipőcrém-et?

Mert Szépfényt ad

Mert Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja a bőrt

Mert Nem rongálja

Mert Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy más doboz 30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyeduralkodó olcsóság

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., minden további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Kókusz-zsir, kóser, legfinomabb gyártmány, libasírt föllümulja. Főzéshez, sütéshez kiváló. Ötkilós postadoboz franko 7.50. Kókuszvaj 8 korona. Pollacsek Fülöp és fia Nyirbátor.

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel legjobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Országos hangjegykölcsönző intézet, Andrásy-ut 47. Tessék prospektust kérni.

Csemegemézet ötkilós csinos postadobozban békora bérmentve 8 K utánvétellel szállít az Első Magyar Mézkiviteli Vállalat. Balatonfőkajár. Prospektus ingyen.

Őszmadiamesterek csizmaszárba való papiros kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-utca 12.

A Kárpátia a legjobb az asztma, hurut és tüdőbajosoknak. Hosszu Viktor, Brassó.

Egy jó családból való fia férfi szabó tanulónak teljes ellátással felvétetik Hatvan-u. 6. sz. alatt. Ugyanott egy darabszámú jó nagymunkás is felvétetik.

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka. (Szepesmegye.)

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellencebb szórakozó hely.
Debrecen város közönségének

Szombat: 2 előadás. Este 7-9 óráig.
9-11
Vasárnap és ünnepnapokon: 3 előadás:
d. n. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig
Hétfőnap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

Aki **gyomor-fájós, bélteteg, étvágytalan,** lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől **Stockerauban.**

Aki **szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonként phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1.50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésénél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszertárban.

Kartelen kívül.

MEZŐ ARMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselényi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.) **Kartelen kívül, tehát olcsó árak.** Mindenkinék saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzék be.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Darabos-utca 7. sz. Typograph szedőgépen szedve.

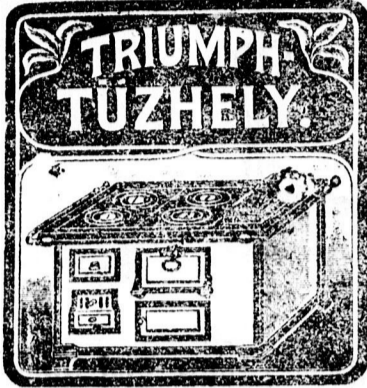
Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15.) — Éjjel 66 sz. (Péterfia-u. 70).

Szives tudomásu! Tisztelt tiszteltjeink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy temetkezési intézetünket a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk új gyászkoosikkal díszletekkel szereltük fel. Teljes szobabehuzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre tartóztatva) teljesen szegek nélkül végezzük. **Temetéseket, hulla szállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. Elvünk a tisztességes verseny. A gyászos háznál kegyeltsérszerűen nem tolakodunk. Csalás személyes meghívásra jelentkezünk temetések felvétele végett.

Tisztelettel

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Áldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktűzhelygyár

GOLDSCHMIDT S. és FIA

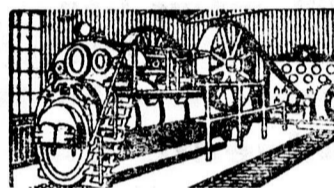
WELS (Felső-Ausztria)

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Brüsszel és Buenos-Aires 1910: 3 Grands-Prix.

Az eredeti Wolf szerkezetű

szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szelepmentes szabatosági vezényművel, 10-800 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóságuk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzem részére a legelőnyösebb erőforrást képezik.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

budapesti képviselője: Boros Artúr ekt. gépészmérnök
Rottenbiller u. 33.

Osszgártás 800,000 lóerőn felül.

Papirkereskedésemet

a mai naptól kezdve

az
ujjonnan épült „Takarék és Hitelintézet”

Piacz-utca 12. sz. palotájába

helyeztem át,

mely alkalomból a jelenleg még raktáron lévő

csomagos és dobozos **Levélpapírok**

minden elfogadható árban eladatnak.

Tisztelettel:

HOROVITZ ZSIGMOND

TELEFON 330.